

ЗАЯВА
Верховної Ради України
щодо заходів з підтримки моряків, які працюють на суднах у
міжнародному морському судноплавстві

Верховна Рада України, визнаючи зусилля, які вживаються робітниками сфери охорони здоров'я та інших служб життєзабезпечення для протидії поширенню коронавірусної інфекції COVID-19, підкреслює ключову роль моряків та іншого морського персоналу у забезпеченні міжнародних перевезень більш ніж 80% товарів, у тому числі тих, що мають вирішальне значення для стабільного функціонування економіки України та міжнародної торгівлі в цілому, включаючи життєво важливі ліки та медичне обладнання, продовольство та інші основні товари, необхідні для боротьби з пандемією COVID-19 та відновлення після неї.

Пандемія COVID-19 створила безпрецедентну кризу заміни екіпажів, яка призвела до того, що сотні тисяч моряків постійно перебувають під психологічним тиском невизначеності дати та часу, коли вони зможуть бути безпечно репатрійованими до своїх рідних та близьких або, навпаки, виїхати для початку роботи на судна, забезпечуючи добробут своїх родин на березі.

Ситуація, що склалася, загрожує фундаментальним принципам та нормам безпеки судноплавства. Стабільність міжнародного товарообігу, безаварійна робота морського транспорту фактично забезпечується за рахунок самовідданої роботи моряків, понад 100 тисяч з яких є громадянами України.

26 січня 2021 року лідерами судноплавної та суміжних галузей, підписано Декларацію Нептуна про благополуччя моряків та зміну екіпажів (The Neptune Declaration on Seafarer Wellbeing and Crew Change). Декларацією відзначаються зусилля міжнародних організацій, урядів, галузевих асоціацій та профспілок, включаючи прийняття 01 грудня 2020 року Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй Резолюції № 75/17 «Про міжнародне співробітництво для вирішення проблем, з якими стикаються моряки внаслідок пандемії COVID-19 для підтримки глобальних ланцюгів поставок», проблема ще далека від вирішення.

Пандемія COVID-19 одночасно загострила більшість проблем, з якими постійно зіштовхуються моряки, незалежно від їх національності, у пошуках гідних умов праці.

Так, критичною є ситуація із дотриманням трудових та соціальних прав моряків у регіоні Чорного моря, де все ще експлуатуються морально та фізично застарілі судна типу «ріка-море» радянської побудови. Це призводить до значної кількості аварійних подій, у яких, на жаль, гинуть або пропадають безвісті громадяни України – моряки.

Велике суспільне занепокоєння в Україні викликали аварії суден «Arvin», «Делфі», «Волго-Балт 214», що мали місце у Чорному морі упродовж останніх двох років.

Висловлюючи глибокі співчуття родинам та близьким загиблих, Верховна Рада України підкреслює вразливість життя та здоров'я моряків, а також те, що вони потребують особливої уваги.

Постійно з'являється інформація про моряків, що перебувають на судах, покинутих судовласниками, без можливості бути репатрійованими, без достатнього харчування або питної води.

Верховна Рада України із занепокоєнням відзначає значне зростання кількості піратських нападів на судна, у тому числі із захопленням моряків в заручники, епіцентром яких є Гвінейська затока. Понад 80% нападників озброєні автоматичною зброєю, з якою обстрілюють судна та їх екіпажі. Зафіксовані випадки викрадення членів екіпажу на відстані майже 200 морських миль від берега.

Моряки страждають від несправедливого поводження з ними у разі затримання за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень із використанням морських суден, таких як: контрабандні перевезення вантажів, наркотиків, паливно-мастильних матеріалів або нерегульованих мігрантів.

Тільки упродовж 2018-2020 років у місцях тимчасового утримання або на судах під арештом перебувало понад 100 моряків – громадян України.

Під час досудового розслідування моряки страждають від нестачі кваліфікованої юридичної допомоги правників, які мають необхідні знання особливостей розслідування кримінальних проваджень у державі затримання. Моряки зазвичай обмежені у доступі до послуг перекладачів, до необхідної медичної допомоги, а також не мають достатньої можливості для зв'язку з родичами.

Часто, після тривалого перебування під арештом, моряків звільняють з-під варти без пред'явлення жодних обвинувачень та без будь-якої подальшої компенсації чи реабілітації.

Верховна Рада України вітає схвалення Юридичним комітетом Міжнародної морської організації пропозицій, підготовлених українською стороною для забезпечення справедливого поводження з моряками та захисту їх соціальних та трудових прав.

Верховна Рада України, визначаючи моряків ключовими робітниками, а також те, що через глобальний характер міжнародного морського судноплавства моряки потребують особливого захисту, закликає міжнародне співтовариство до нарощування скоординованих дій, які дозволять:

забезпечити безпечні та своєчасні заміни моряків та їх репатріацію;

гарантувати морякам доступ до медичної допомоги на березі;

знизити ризики залишення моряків без допомоги судновласників;

гарантувати морякам право на справедливе поводження у разі їх затримання за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень;

підвищити поінформованість моряків щодо їх соціальних та трудових прав та порядку дій у кризових ситуаціях різного характеру.

Верховна Рада України наголошує на необхідності активізації зусиль для зниження рівня субстандартного судноплавства у регіоні Чорного моря, а також протидії піратству та захопленням моряків у заручники.

Лише спільні та чітко скоординовані дії у боротьбі із цими загрозами можуть врятувати життя та здоров'я моряків у протидії з явищами, недопустимим у XXI сторіччі.

**Голова
Верховної Ради України**



СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ШАРАСЬКІН АНДРІЙ АНДРІЙОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000F6563A00AE3AD001
Дійсний до: 18.11.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 437д9/1-2021/56804 від 22.02.2021



400401